

شورای سیاست گذاری حوزه های علمیه خواهران
مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
معاونت پژوهش
حوزه علمیه معصومیه شهرستان نهاوند

عنوان :

تجزیه و ترکیب دعای سی و پنجم صحیفه سجادیه

استاد راهنما :

سرکار خانم مرضیه خزایی

نگارندگان :

انسیه لروند ، زهرا سوری

راضیه سراقی ، معصومه درویشی

1397

1- «الْحَمْدُ لِلَّهِ رِضَى بِحُكْمِ اللَّهِ، شَهِدْتُ أَنَّ اللَّهَ قَسَمَ مَعَايِشَ عِبَادِهِ بِالْعَدْلِ، وَ أَخَذَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ بِالْفَضْلِ؛ ستایش خدای را که به حکم او راضی خشنودم، و گواهی می دهم که خدای متعال نصیب و رزق خلق را از هر جهت به عدل تقسیم فرموده، و بر همه خلق خود به فضل و احسان تعهد داده است.

ترکیبات :

الْحَمْدُ : مبتدا و مرفوع

لِلَّهِ : جار و مجرور، خبر و محلاً مرفوع

رِضَى : حال و منصوب

بِحُكْمِ : جار و مجرور متعلق به رِضَى

شَهِدْتُ : فعل و فاعلش ضمیر بارز ت

أَنَّ : حرف و مشبه بالفعل

اللَّهِ : اسم أَنَّ و منصوب به فتحه

قَسَمَ : خبر أَنَّ و محلاً مرفوع

مَعَايِشَ : مفعول به و منصوب به فتحه

عِبَادِهِ : مضاف الیه و مجرور . ه : مضاف الیه و محلاً مجرور

بِالْعَدْلِ : جار و مجرور متعلق به قَسَمَ

وَ أَخَذَ : واو عطف . أَخَذَ معطوف به خبر أَنَّ و محلاً مرفوع

علی جمیع : جار و مجرور متعلق به أَخَذَ

خَلَقِهِ : خلق : مضاف الیه و مجرور . ه : مضاف الیه و محلاً مجرور

بِالْفَضْلِ : جار و مجرور متعلق به أَخَذَ

جدول تجزیه فعل

فعل	نوع	صیغه	باب	ریشه	سالم ، ناسالم	لازم ، متعدی	معلوم ، مجهول	ترجمه
شَهِدْتُ	ماضی	متکلم وحده	فَعِلَ -	ش ه د	سالم	متعدی	معلوم	گواهی می دهم
قَسَمَ	ماضی	مفرد مذکر غایب	فَعَلَ -	ق س م	سالم	متعدی	معلوم	تقسیم کرده
أَخَذَ	ماضی	مفرد مذکر غایب	فَعَلَ -	آ خ ذ	ناسالم ، مهموز	لازم	معلوم	تعهد داده است

جدول تجزیه اسم معرب

اسم	ریشه	وزن	مصدر ، غیر مصدر	جامد ، مشتق	مفرد ، مثنی ، جمع	مذکر ، مؤنث	نکره ، معرفه	ترجمه
-----	------	-----	-----------------------	----------------	-------------------------	----------------	-----------------	-------

حَمَد	ح م د	فَعَلَ	مصدر اصلی	جامد	مفرد	مذکر	نکره	ستایش
اللّٰه	ا ل ه	اَلْعَالِ	غ مصدر	جامد	مفرد	مذکر	معرفه (علم)	خدا
رِضَى	ر ض ی	فِعَلَ	مصدر اصلی	جامد	مفرد	مذکر	نکره	راضی
حُکْم	ح ک م	فُعَلَ	مصدر اصلی	جامد	مفرد	مذکر	معرفه به اضافه	حکم
مَعَايِشَ	ع ی ش	مَفَاعِلَ	غیر مصدر	جامد	جمع (جمع مکسر)	مؤنث	معرفه به اضافه	رزق ، روزی
عِبَاد	ع ب د	فِعَال	غ مصدر	جامد	جمع مکسر	مذکر	معرفه به اضافه	بندگان
الْعَدْل	ع د ل	فَعَلَ	مصدر اصلی	جامد	مفرد	مذکر	معرفه به ال	عدل
جَمِيع	ج م ع	فَعِيل	غ مصدر	جامد	جمع	مذکر	معرفه به اضافه	همه
خَلَق	خ ل ق	فَعَلَ	غیر مصدر	جامد	اسم جمع	مذکر	معرفه به اضافه	خلق

جدول تجزیه اسم مبنی

اسم مبنی	نوع	صیغه	علامت بناء	ترجمه
تُ (شهدتُ)	ضمیر متصل مرفوعی	متکلم وحده	مبنی بر ضَمّ	من
هُ (عباده)	ضمیر متصل	مفرد مذکر غایب	مبنی بر ضَمّ	او

			مجروری	
او	مبنی بر فتح	مفرد مذکر غایب	ضمیر منفصل مرفوعی	هو (قَسَمَ، أَخَذَ)
او	مبنی بر کسر	مفرد مذکر غایب	ضمیر متصل مجروری	ه (خَلَقَهُ)

جدول تجزیه حروف

حرف	نام	عامل ، غیر عامل	نوع عمل	مختص یا مشترک	علامت بناء	ترجمه
ال (الحمد)	حرف تعریف	غیر عامل	----	مختص اسم	مبنی بر سکون	--
ل (لِّه)	حرف جر	عامل	جرّ	مختص اسم	مبنی بر کسر	برای
بِ (بِحُكْمِ)	حرف جر	عامل	جرّ	مختص اسم	مبنی بر کسر	به
أَنَّ	حرف مشبّهه بالفعل	عامل	نصب اسم رفع خبر	مختص اسم	مبنی بر فتح	--
بِ (بِالْعَدْلِ)	حرف جر	عامل	جرّ	مختص اسم	مبنی بر کسر	به
واو	حرف عاطف	غ عامل	عطف	مشترک	مبنی بر فتح	و
علی	حرف جر	عامل	جرّ	مختص اسم	مبنی بر سکون	بر

اسم	ریشه	وزن	مصدر، غیر مصدر	جامد، مشتق	مفرد، مثنی، جمع	مذکر، مؤنث	نکره ، معرفه	ترجمه
محمد	ح م د	مُفَعَّل	غ مصدر	مشتق) اسم (مفعول)	مفرد	مذکر	معرفه به علم	محمد
آل	ء ال	فَعْل	غ مصدر	جامد	جمع) اسم (جمع)	مذکر	معرفه به اضافه	خاندان
ثروه	ث ر و	فَعَلَه	غ مصدر	جامد	مفرد	مؤنث لفظی	نکره	ثروت
عِزٌّ	ع ز ز	فِعْلٍ	غ مصدر	جامد	مفرد	مذکر	نکره	عزت
مُلْكٍ	م ل ک	فُعْلٍ	مصدر	جامد	مفرد	مذکر	معرفه به اضافه	ملک
أَبَدٍ	أ ب د	فَعَلٍ	غ مصدر	جامد	مفرد	مذکر	معرفه به ال	ابدی
الواحد	و ح د	فاعِل	غ مصدر	مشتق (اسم فاعل)	مفرد	مذکر	معرفه به ال	یگانه
الْأَحَدُ	أ ح د	فَعْل	غ مصدر	مشتق) صفت (مشبهه)	مفرد	مذکر	معرفه به ال	یکتا
الصَّمَدُ	ص م د	فَعْل	غ مصدر	مشتق) صفت	مفرد	مذکر	معرفه به ال	بی نیاز

				مشبهه)				
كُفُوا	ك ف و	فُعُلَا	غ مصدر	جامد	مفرد	مذكر	نكره	كُفُوا، مثل

جدول تجزیه اسم مبنی

اسم مبنی	نوع	صیغه	علامت بناء	ترجمه
أَنْتَ (صَلَّ)	ضمیر متصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
هُ (آلِهِ)	ضمیر متصل مجروری	مفرد مذکر غایب	مبنی بر ضمّ	او
أَنْتَ (مَتَّعْنَا)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
نَا (مَتَّعْنَا)	ضمیر متصل منصوبی	متکلم مع الغیر	مبنی بر سکون	ما
هِيَ (لَا تَنْفَدُ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مؤنث غایب	مبنی بر فتح	او
أَنْتَ (أَيَّدْنَا)	ضمیر متصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	ماتو
نَا (أَيَّدْنَا)	ضمیر متصل منصوبی	متکلم مع الغیر	مبنی بر سکون	ما
هُوَ (لَا يُفْقَدُ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر غایب	مبنی بر فتح	او
أَنْتَ (أَسْرَحْنَا)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو

نا (اسرَحنا)	ضمیر متصل منصوبی	متکلم مع الغیر	مبنی بر سکون	ما
کَ (اِنَّکَ)	ضمیر متصل منصوبی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
هُوَ (الواحدُ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر غایب	مبنی بر فتح	او
هُوَ (الآخرُ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر غایب	مبنی بر فتح	او
هُوَ (الصَّمدُ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر غایب	مبنی بر فتح	او
الذی	اسم موصول	---	مبنی بر سکون	کسی که
أَنْتَ (لَمْ تَلِدْ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
أَنْتَ (لَمْ تُوَلِدْ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
أَنْتَ (لَمْ تُنْ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
کَ (لَکَ)	ضمیر متصل مجروری	مفرد مذکر مخاطب	مبنی بر فتح	تو
هُوَ (أَحَدٌ)	ضمیر منفصل مرفوعی	مفرد مذکر غایب	مبنی بر فتح	او

جدول تجزیه حروف

حروف	نام	عامل ، غیر	نوع عمل	مختص یا	علامت بناء	ترجمه
------	-----	------------	---------	---------	------------	-------

		مشترك		عامل		
فَ (فَصْلٌ)	استیناف	غ عامل	--	مشترك	مبنی بر فتح	پس
علی	حرف جر	عامل	جَرَّ	مختص اسم	مبنی بر سکون	بر
واو	حرف عطف	غ عامل	--	مشترك	مبنی بر فتح	وَ
بِ (بِثَرَوَةٍ)	حرف جر	عامل	جَرَّ	مختص اسم	مبنی بر کسر	به
لَا (لَا تَنْفَعُ)	حرف نفی	غ عامل	--	مختص فعل	مبنی بر سکون	نه
بِ (بِعِزٍّ)	حرف جر	عامل	جَرَّ	مختص اسم	مبنی بر کسر	به
لَا (لَا يُفْقَدُ)	حرف نفی	غیر عامل	--	مختص فعل	مبنی بر سکون	نه
فی	حرف جر	عامل	جَرَّ	مختص اسم	مبنی بر سکون	در
ال (الْآبَدِ)	حرف تعریف	غ عامل	--	مختص اسم	مبنی بر سکون	--
إِنَّ	حروف مشبیه بالفعل	عامل	نصب اسم ، رفع خبر	مختص اسم	مبنی بر فتح	به تحقیق
ال (أَلَوَاحِدُ)	حرف تعریف	غ عامل	--	مختص اسم	مبنی بر سکون	--
ال (الْأَخَذُ)	حرف تعریف	غ عامل	--	مختص اسم	مبنی بر سکون	--

ال (الصَّمَدُ)	حرف تعریف	غ عامل	--	مختص اسم	مبنی بر سکون	--
کَمْ (کَمْ تَلِدْ)	حرف جزم	عامل	جازم	مختص فعل	مبنی بر سکون	نه
کَمْ (کَمْ تُوَلِدْ)	حرف جزم	عامل	جازم	مختص فعل	مبنی بر سکون	نه
کَمْ (کَمْ یَكُنْ)	حرف جزم	عامل	جازم	مختص فعل	مبنی بر سکون	نه
لَ (لَکَ)	حرف جر	عامل	جَرّ	مختص اسم	مبنی بر فتح	برای